

# La «baixa menstrual», una mesura que discrimina les dones

20/04/2017

Núria Bigas

## ***Itàlia debat l'aplicació d'aquesta llei que pot perjudicar la contractació femenina***

La proposta de llei 3781 que es debatrà els pròxims mesos pot portar Itàlia a ser el primer país europeu a donar la «baixa menstrual» a les dones que pateixin dolors molt forts de regla. És el que es coneix com a síndrome premenstrual (SPM) o dismenorrea. La pateixen el 73% de les dones espanyoles i de manera severa el 9% dels casos. Aquest dolor abdominal i/o pelvià apareix abans o durant la menstruació. Provoca nàusees, dolor físic, cansament i mal de cap, entre altres efectes. La «baixa menstrual» permetria a les dones absentar-se de la feina durant tres dies, sense comptabilitzar-los com dies lliures i cobrant el 100% del salari. «Lamentablement, aquesta baixa ad hoc podria generar més discriminació per la dona, que queda assenyalada sota l'estereotip de 'està en aquells dies' i suposar més traves pel que fa a la seva contractació», alerta Gina Aran, professora col·laboradora d'Economia i Empresa de la UOC i experta en recursos humans.

Les dones que pateixen dismenorrea causen de mitjana 1.500 dies de baixa al llarg de la vida laboral, segons la Societat Espanyola de Ginecologia i Obstetrícia (SEGO). «És freqüent que una treballadora presenti baixa per incapacitat temporal derivada d'aquesta síndrome», afirma Pere Vidal, professor col·laborador de Dret Laboral de la UOC. Per a l'expert, aquesta mesura protegiria legalment la posició de la dona. «Actualment, si una treballadora acumula un determinat nombre de baixes temporals en un període concret podria arribar a ser acomiadada de manera procedent amb el pretext de faltes d'assistència justificades però intermitents», afegeix Vidal. La proposta de llei permet a la dona, per mitjà d'un certificat mèdic anual, presentar la baixa menstrual i cobrar-ne la totalitat.

## **La regla, afecta la productivitat?**

En un país com Espanya on treballa gairebé el 56% de les dones, Aran alerta que si se segueix el plantejament italià, les empreses probablement no l'acceptaran. «Es poden donar reticències en contractar dones perquè potencialment causarien baixa laboral tres dies de cada mes o per la creença de que la productivitat femenina disminueix quan tenen la menstruació», explica. Actualment, durant el procés de selecció, les empreses intenten saber si la dona té fills o en vol tenir. «Si a l'esmentat perjudici li sumem aquesta llei, encara es veuran més perjudicades i en el cas d'expedients de regulació seran les primeres que voldran acomiadar», alerta.

Els experts no es posen d'acord en si la menstruació té algun tipus d'afectació econòmica i laboral. Un estudi realitzat per dos economistes italians publicat el 2009 a l'*American Economic Journal* va concloure que el «cicle menstrual femení augmenta l'absentisme». Però un altre informe posterior, publicat el 2012 al *Journal of Human Resources*, deia just el contrari: «No hi ha evidències que la regla provoqui un augment de l'absentisme femení».

## Àsia, el pioner

Cap país occidental ha desenvolupat polítiques en aquesta línia, a diferència d'Àsia, on la *seirikyuka* (baixa menstrual) es considera un dret biològic. A Indonèsia, es va aprovar l'any 1948 i permet a les dones absentar-se de la feina dos dies al mes. Al Japó, tenen dret a quedar-se a casa per aquest motiu, encara que els seus empresaris no estan obligats a pagar-los aquests dies de baixa. A Corea del Sud, les treballadores tenen dret a abandonar el seu lloc de treball, i si no ho fan, les seves empreses han de pagar-los una quantitat extra. A Hong Kong, aquesta política s'estén fins i tot a les estudiants. «En aquests països s'ha tirat endavant aquestes lleis perquè hi ha la creença cultural que no descansar durant la regla pot afectar negativament a un futur part», afirma Aran.

De fet, empreses com Nike van incloure la baixa menstrual en el seu codi de conducta el 2007: va ser la primera gran empresa transnacional a fer-ho. D'altres com la britànica Coexist aposten per la baixa menstrual perquè –segons afirma la seva directora– no només és beneficiós per a les treballadores i per a l'empresa sinó que a més augmenta la productivitat.

## La menstruació, el gran tabú

Alice J. Dan, professora de la Universitat d'Illinois a Xicago, ha investigat l'impacte de la llei al Japó. La seva investigació va demostrar que el nombre de dones que utilitzaven la baixa menstrual va disminuir al llarg dels anys, del 20% el 1960 a 13% el 1981. Segons [\*Korea Times\*](#), en base a una enquesta del Ministeri de la Dona i la Família de Corea, en les empreses de més de 100 empleats on hi ha domini masculí, menys d'un l'1% de les treballadores demana la baixa menstrual.

«A les nostres societats tot el que envolta a la regla és un tabú cultural perquè es considerat un element brut. Hi ha la concepció social molt extensa que una dona amb la menstruació no és pura», explica Begonya Enguix, antropòloga del cos de la UOC. Una consideració social que també tenen les dones. Una enquesta realitzada l'any passat per decidir si implantar o no la baixa menstrual a la província de Guangdong a la Xina, va revelar que el 20% de les dones no se sentiria còmodes exercint el seu dret de baixa per por a revelar les seves intimitats.

Aquesta proposta de llei té una doble vessant: «és una mesura que reconeix el dolor femení, però per una altra banda, fomenta la discriminació de gènere en la contractació i reforça estereotips falsos» conclou Aran.